

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 4.202 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIII-P-3309(2)“ PROJEKTO (TAP NR. 19-1094) (TAIS NR. 19-7329(2))
(TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)**

2019-06-29 Nr.NV-1884

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šį siūlymą:

Galiojančio Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.202 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta imperatyvi nuostata, kad „vykdydamas įprastą komercinę veiklą, įkaito davėjas turi teisę disponuoti įkeistą turtinį kompleksą sudarančiais objektais *tik jeigu nemažėja bendra šio įkeisto turto vertė*“. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.202 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIII-P-3309(2) (toliau – Įstatymo projektas) siūloma šios nuostatos atsisakyti, *vietoj to nustatant bendrąją taisyklę, kad vykdydamas įprastą komercinę veiklą, įkaito davėjas turėtų teisę disponuoti įkeistą turtinį kompleksą sudarančiais objektais, nepriklausomai nuo šio turto vertės pokyčių*. Ši bendroji taisyklė galėtų būti netaikoma, jeigu įkeitimo sandorio šalys susitartų, kad įkaito davėjui disponuojant įkeistu turtu šio turto bendra vertė negali mažėti.

Kyla pagrįstų abejonių, ar tokiu teisiniu reguliavimu nebūtų pažeidžiama įkaito davėjo ir kreditoriaus teisėtų interesų pusiausvyra, nes vadovaujantis pirmiau minėta bendrąja taisykle įkaito davėjas galėtų sumažinti įkeisto turto vertę iki tokio lygio, kad šio turto nepakaktų turimam kreditoriniam išsipareigojimui padengti ir dėl to kreditorius negalėtų patenkinti savo teisėtų reikalavimų. Manytina, kad tokią riziką eliminuotų Lietuvos notarų rūmų 2019 m. birželio 19 d. rašte Nr. S-347 pateiktas Įstatymo projekto patikslinimas, t. y., *bendrąją taisykle paliekant šiuo metu galiojančią CK nuostatą, kad įkaito davėjas turi teisę disponuoti įkeistą turtinį kompleksą sudarančiais objektais tik jeigu nemažėja bendra šio įkeisto turto vertė, ir paliekant galimybę įkeitimo sandorio šalims susitarti dėl šios bendrosios taisyklės netaikymo*. Alternatyva Lietuvos notarų rūmų siūlymui galėtų būti Įstatymo projekto papildymas reikalavimu, kad įkeitimo sandorio šalims nusprendus taikyti Įstatymo projektu siūlomą įtvirtinti bendrąją taisyklę ir sandoryje neaptarus išlygų dėl įkeičiamo turto vertės pokyčio, įkaito davėjas turėtų privalomai informuoti kreditorius tuo atveju, jeigu įkeičiamo turto vertė sumažėtų daugiau, kaip 30 proc. Tokiu atveju kreditorius galėtų apsispręsti, ar jam verta pasinaudoti CK 4.196 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtinta teise.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina papildomai įsivertinti, ar nebūtų racionalu Nutarimo projektą papildyti siūlymu Lietuvos Respublikos Seimui dėl Įstatymo projekto tikslinimo viena iš pirmiau minėtų alternatyvų.

Teisės grupės patarėjas

Ramutis

Prišmantas

Ramutis Prišmantas, tel. +370 706 63792, el. p. ramutis.prismantas@lrv.lt